

فروش اموال شخصی اعضاء که سهام نیز از مصادیق آن است، کاملاً از صلاحیت اختیارات مجمع خارج بوده و این گونه تصمیمات فاقد اعتبار می‌باشد.

علاوه بر آن، فروش همه سهام یک عضو تعاونی مستلزم استعفای او از عضویت است که با اراده و خواست عضو قابل تحقق می‌باشد و هیچ مجمع عمومی مجاز نیست عضوی را ملزم به استعفاء از عضویت تعاونی نماید.

با مراجعه به قانون بخش تعاضنی و اساسنامه شرکت و ملاحظه وظایف و اختیارات مجتمع عمومی عادی و فوق العاده، اثربار از امکان تضمیم‌گیری مجتمع مزبور در مورد فروش سهام اعضاء خواهید یافت.

برای آشنایی بیشتر با مالکیت اشخاص بر اموال و اثواب و آثار آن می‌توانید به مبحث مالکیت در قانون مدنی و کتب حقوقی متعددی که توسط حقوقدانان به رشتہ تحریر درآمده، مراجعه فرمائید.

پرسش

آفای ق - ش بازرس یکی از شرکتهای تعاونی باربری شهری در استان خراسان، با ارسال نامه در تاریخ ۷۸/۹/۱۸ اظهار داشته‌اند که هیأت مدیره معزول از سوی اعضای شرکت مجدداً به سمت مزبور انتخاب شده‌اند و علاوه بر انتصاب مدیر عامل قبلی به این سمت علیرغم مخالفت یکی از اعضای اصلی هیأت مدیره و بازرسان شرکت و برداشت‌های غیر قانونی از اموال متعلق به شرکت که در دادگاه تیر منجر به صدور محاکومیت گردیده، کماکان در سمت هیأت مدیره به تخلفات خود ادامه داده و به تذکرات پی در پی بازرسان و اداره تعاون و قرعه نمی‌گذارند.

ایشان در خاتمه نامه خود سیوال کرده‌اند که آیا بازرسان شرکت می‌توانند انبیار شرکت را که از دو سال پیش اجنباسی در آن موجود است قفل کرده و مانع فروش کالاهای توسط هیأت مدیره شده و حسابهای شرکت را مسدود نمایند؟

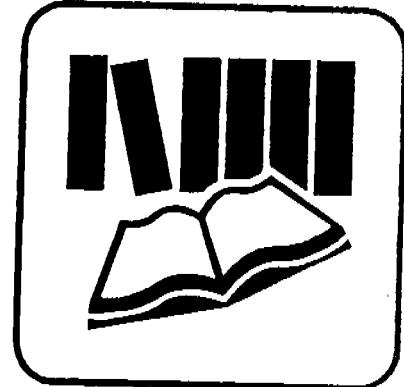
پاسخ

نامه بازرس محترم شرکت حاوی ابهامات و اشکالات به شرح زیر است که مانع از اعلام نظر دقیق و کامل می‌شود:

۱- ایشان عنوان کرده‌اند که هیأت مدیره معزول توسط اعضای شرکت، مجدداً با ترفندهایی به سمت هیأت مدیره انتخاب شده‌اند. گرچه عزل هیأت مدیره در صلاحیت تصمیم‌گیری مجمع عمومی فوق العاده هر شرکت تعاقوی است، معهذا صرف عزل، مانع از انتخاب اعضای معزول به عضویت هیأت مدیره نمی‌گردد زیرا در قانون بخش تعاقوی و اساسنامه‌ها، سابقه عزل عضو هیأت مدیره توسط مجمع عمومی، از موارد منوعیت انتخاب شدن به سمت عضو هیأت مدیره قید و مقرر نشده است.

۲- مدیر عامل با تصویب اکثریت اعضای هیأت مدیره منصوب می شود و مخالفت عضو اصلی هیأت مدیره و همه بازرگان، تأثیری نداشته باشد.

۳- در صورتی که هیأت مدیره مرتكب خیانت در امانت شده و حکم دادگاه نیز بر این مضمون صادر شده باشد، مطابق با بند ۶ ماده ۲۸

پرسش و پاسخ حقوقی

• سید یوسف اسماعیل صفوی

پوسٹ

آقای محمد زاده با معرفی خود به عنوان رئیس هیأت مدیره یک شرکت تعاونی تولیدی، طی مکالمه تلفنی ضمن اشاره به این که مجمع عمومی عادی شرکت با رعایت مقررات و حضور همه ۸ نفر اعضاء تشکیل شده و با رأی موافق ۷ نفر عضو فروش کلیه سهام عموم اعضاء را به ۸ نفر داوطلب عضویت واحد شرایط تصویب کرده است، اضافه کردند که فقط یکی از اعضاء از اجرای مصوبه مجمع خودداری نموده و حاضر به فروش سهام خود ننمی باشد.

ایشان با استناد به ماده‌ای از اساسنامه که به موجب آن مقرر گردیده، مصوبات مجامع عمومی برای عموم اعضاء اعم از حاضر و غایب و مخالف لازم الاجرا می‌باشد، درباره مخالفت یکی از اعضای شرکت با تصمیم مجمع دایر بر فروش کلیه سهام همگی اعضاء و امتیاع از فروش سهام خود از حیث انطباق با مقررات قانونی، خواستار اظهار نظر شده‌اند.

باص

مدیران، مستولان و اعضای تعاونی‌ها باید توجه داشته باشند که تصمیمات مجامع عمومی در صورتی نافذ و لازم الاجرا است که در محدوده اختیارات قانونی اتخاذ شده و واحد اعتبار باشد.

مطابق با ماده ۳۰ قانون مدنی که مبتنی بر قاعده تسلیط و حدیث مشهور نبوی «الناس مسلطون علی اموالهم» وضع گردیده، مالکیت شخص بر اموال خود حق مطلق و مخصوص از تعرض شناخته شده است. به این ترتیب تصمیم‌گیری مجامع عمومی تعاوینی‌ها، در مورد

نفر عضو فعلی شرکت هم می‌شود؟ در صورتی که اعضای موافق پرداخت مبلغ محکوم نباشند، تکلیف اجرای حکم دادگاه چه می‌شود؟ چنان‌چه ملزم به پرداخت وجه تعیین شده از سوی دادگاه می‌باشیم با توجه به این که سرمایه شرکت تعاونی ما ۸ میلیون تومان بیشتر نیست، آیا به جز انحلال شرکت راه دیگری وجود دارد؟

■ پاسخ

اولاً در صورتی که ۲۴ سهم شرکت پرند گوشت در سال ۱۳۷۴ به نام شرکت تعاونی گاوداران گوشتی اراک و حومه خریداری و ثبت شده، شخصیت حقوقی شرکت در قبال پرداخت وجه آن و اجرای حکم دادگاه مستنول است و مستنولیت مالی اعضاء چنانکه اشاره نموده‌اید محدود به خریداری از تعاونی می‌باشد نه بیشتر. ثانیاً به شرح مرقوم در بند یک هیچ یک از اعضای شرکت اعم از اعضای فعلی مستنولیتی از بابت بدھی شخصیت حقوقی شرکت تعاونی ندارند.

ثالثاً موافقت یا مخالفت مجمع عمومی تأثیری در لزوم اجرای حکم دادگاه ندارد.

رابعاً، شرکتی که اموال و دارائی‌های آن پاسخگوی مطالبات شخص یا اشخاص نمی‌باشد، می‌بایست مراتب ورشکستگی خود را به دادگاه اعلام نماید تا بر اساس مقررات مربوط به تصفیه از طریق دادگاه اقدامات اجرائی لازم معمول گردد. چون اعضاء در قبال بدھی‌های شرکت مستنولیت تضامنی ندارند اموال شخصی اعضای شرکت بابت پرداخت مطالبات اشخاص قابل توقیف نمی‌باشد، لیکن با ورشکستگی شرکت تعاونی، اوراق سهام اعضاء که پشتوانه ارزش آن اموال و دارائی‌های تعاونی است (اعم از اعضای سال عقد قرارداد یا عموم اعضای فعلی) از ارزش و اعتبار ساقط خواهد گردید.

● پرسش

آقای سروری که از علاقمندان به نهضت تعاونی کشور و کارشناس مباحث تعاونی هستند چند پرسش را طرح کرده‌اند که ذیلاً به تعدادی از آنها که جنبه عمومی دارد پاسخ داده می‌شود:

۱- لطفاً درباره عضویت اشخاص حقوقی غیر دولتی در یک تعاونی توضیح داده شور که آیا دستور العمل خاصی در مورد آن وضع شده یا نه و آیا محدودیتی برای پذیرش از حیث تعداد در تعاونی‌ها وجود دارد؟

■ پاسخ

اصل‌اً ماهیت عملکرد برخی از تعاونی‌ها نظیر مسکن، مصرف، اعتبار، آموزشگاهی، دانشجویی و اندیشه‌ای دیگر از تعاونی‌ها به نحوی است که به منظور تأمین نیازهای مصرفی و اعتباری اشخاص حقیقی قابل تشکیل می‌باشد. واضح است که شخص حقوقی نیاز به اقامتگاه قانونی و نشانی برای تأمین محل فعالیت یا دفتر مرکزی یا شعبه خود دارد لکن به مسکن و یا خوارک و پوشک که خاص شخص حقیقی است نیاز ندارد. تجویز قانونگذار نیز از باب عضویت شخص حقیقی یا حقوقی غیر دولتی در تعاونی‌ها، تعیین به همه انواع تعاونی‌ها ندارد. بسیاری از صاحبان صنایع یا حتی افراد صنیفی دارای شخصیت حقوقی بوده و به صورت شرکت تشکیل و تأسیس شده‌اند، در

قانون بخش تعاونی، هیأت مدیره‌ای که سابقه محکومیت به خیانت در امانت یا سایر بزههای احصاء شده در بند مذکور دارند، نمی‌توانند به عضویت هیأت مدیره، مدیر عامل یا بازارس در هیچ یک از تعاونی‌ها انتخاب شده و در صورت انتخاب در سمت‌های مذکور فعالیت نمایند. کافی است اصل حکم محکومیت عضو یا اعضای هیأت مدیره یا نسخه برابر اصل آن از طریق اداره تعاون به اداره ثبت اسناد و مدارک شهرستان ارسال شده و با استناد به ماده ۲۸ قانون بخش تعاونی و بند ۶ آن سلب سمت عضو یا اعضای مربوط از طریق صدور آگهی ثبیت درخواست شود. البته برای آن که اداره امور شرکت بدون مستنول نماند، اداره تعاون با بازارسان شرکت می‌تواند مجمع عمومی عادی یا به طور فوق العاده را برای انتخاب جانشین اعضای معزول هیأت مدیره به نحوی دعوت نماید که قبل از صدور آگهی ثبت سلب سمت اعضای هیأت مدیره‌ای که به جرم خیانت در امانت محکوم شده‌اند، اعضاً جانشین انتخاب شده و اعلام قبولی نموده باشند.

۲- بازارسان شرکت قبل از سلب قانونی سمت هیأت مدیره مجاز به انسداد حسابهای بانکی شرکت و جلوگیری از فروش اجتناس تعاونی از محل اینبار یا فروشگاه آن نمی‌باشند.

در صورتی که هیأت مدیره به موجب حکم دادگاه از اتهام خیانت در امانت براثت حاصل کرده‌اند و مع الوصف بنا به تنشیخیں بازارسان شرکت مرتکب تخلفاتی در اداره امور تعاونی شده و به تذکرات آنان دایر بر رفع نقص و تخلف ترتیب اثر نمی‌دهند، هر یک از بازارسان می‌توانند با رعایت ماده ۴۲ قانون بخش تعاونی، موجبات تشکیل مجمع عمومی عادی فوق العاده با دستور جلسه تصمیم‌گیری پیرامون عزل هیأت مدیره را فراهم نمایند. در مورد اجرای مفاد این قسمت از پاسخ مقتضی است به اداره تعاون شهرستان مربوط مراجعت و با راهنمایی آن اقدام قانونی لازم معمول دارید.

● پرسش

آقای اسکندر سرمه (یا نامی مشابه آن) به عنوان مدیر عامل شرکت تعاونی تأمین کننده نیاز تولیدکنندگان گاو داران گوشتی اراک و حومه اظهار داشته‌اند که در سال ۱۳۷۴ اقدام به خرید ۲۴ سهم از سهام شرکت پرند گوشت را نموده‌اند. شرکت اخیر الذکر با توجه به افزایش بدھی‌های خود از خود از ابتدای سال ۱۳۷۷ فعالیتی نداشته و به صورت غیر فعال در آمده است. با شکایت طلبکاران، شرکت نامبرده در مورخه ۲۲/۰۸/۷۸ از طریق دادگاه به پرداخت مبلغی در وجه طلبکاران (که در نامه و اصله مبلغ آن ۱۹۱۶,۵۰۲۶ ریال قید شده) محکوم شده و شرکت تعاونی مانین ملزم به پرداخت وجه ۲۴ سهم خریداری خود را از شرکت محکوم بابت بدھکاری آن شده است. لیکن شرکت تعاونی مربوط که مستنولیت سهامداران تعاونی را به سهام آنان محدود کرده است، با اجرای حکم دادگاه مخالفت نموده است. ایشان با تصریح به این که وجه ۲۴ سهم خریداری شده شرکت شامل مبلغ ۴۵۹۵,۰۵۲۰۸ ریال است که طبق حکم دادگاه محکوم به پرداخت آن شده‌ایم این سؤوال را طرح کرده‌اند که آیا پرداخت مبلغ مذکور به عهده ۷۰٪ وقت شرکت به هنگام خریداری سهام مذکور می‌باشد یا شامل ۱۳۹

آنها توافق نهادند در آموزش و ترویج فرهنگ تعاون در بین نسل جوانان گامهای اساسی بردارند. به علاوه، وجود مراکزی مانند کانونهای تعاون تکران جوان می‌تواند جهت پاسخگویی به نیازهای فرهنگی و اجتماعی و گذراندن اوقات فراغت نسل جوان مفید باشد واقع شود.

صورتی که شرکت تعاونی برای صاحبان یک گروه همکن از صنایع یا یک صنف تشکیل شود، شخص حقوقی دارنده واحد صنعتی یا صنفی نیز باید بتواند از حقوقی برابر با شخص حقیقی واحد پرداخته باشد. در برای عضویت در هر یک از تعاونی‌های اخیر الذکر استفاده نماید. در مورد شرکت‌های تعاونی اعتبار نیز با توجه به مصوبه شورای پول و اعتبار فقط کارمندان دستگاه‌های دولتی و کارگران واحدهای کارگری می‌توانند به عضویت این گونه تعاونی‌ها درآیند. عضویت اشخاص حقوقی در تعاونی‌های اعتبار بامن قانونی ناشی از مصوبه شورای پول و اعتبار مواجه است. حتی در اکثر تعاونی‌های تولیدی نیز که نیاز به نیروی کار اعضاء در قبال پرداخت حقوق دارند، عضویت اشخاص حقوقی معنی و مورده ندارد.

مهمنتر از همه پیش بینی انتخاب اشخاص حقوقی (بدون تخصیص و تمدید آن به مؤسسات حقوقی حسابرسی) برای عضویت در بازرسی شرکت‌های تعاونی، که در اصلاحیه مورخ ۱۳۷۷/۷/۵ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده، قابلیت انجام وظیفه بازرسی را از تعاونی‌ها سلب می‌نمایند زیرا متأسفانه اشاره‌ای به انتخاب نماینده حقیقی شخص حقوقی برای تعاونی‌ها خواهد شد. در قانون نشانه مشکلاتی برای شرکت‌های سهامی عام نیز که همه مردم می‌توانند با پذیره نویسی اقدام به خرید سهام آن نمایند، بازرس می‌باشد از میان حسابداران و حسابرسان مورد تأیید وزارت تعاون امور اقتصادی و دارائی انتخاب شود و انتخاب شخص حقوقی به عنوان بازرس در هیچ یک از انواع شرکت‌های تجاری تجویز نشده است. ۲- در خصوص انتخاب تعداد علی البطل برای شرکت تعاونی که بازرس اصلی ندارد، اظهار نظر نمائید

■ پاسخ

بله - لیکن بدؤاً بایستی در مورد عزل بازرس رأی‌گیری شده و در صورت موافقت اکثریت اعضا حاضر در جلسه رسمی مجمع عمومی عادی با عزل بازرس، اقدام به انتخاب بازرس اصلی شود. چنان‌چه شرکت بازرس یا بازرسان علی البطل داشته باشد، عزل بازرس توسط مجمع عمومی، منع قانونی برای انجام وظیفه وی در این سمت محسوب شده و می‌توان بدون انتخاب بازرس جایگزین در مجمع عمومی، هیأت مدیره از بازرس علی البطل برای جانشینی بازرس اصلی دعوت به عمل آورد.

۴- با توجه به این که در اتحادیه‌های تعاونی به جای بازرس یا بازرسان، هیأت بازرسی وجود دارد، آیا با استعفای فرض از ۲ بازرس اصلی اتحادیه، نیاز به دعوت مجمع عمومی عادی برای انتخاب جانشین دو بازرس مستغفی است یا این که می‌باشد از بازرسان علی البطل برای عضویت در هیأت بازرسی دعوت به عمل آید.

■ پاسخ

اساساً فلسفه تجویز انتخاب عضو علی البطل هیأت مدیره و عضو علی البطل بازرسی در تعاونی برای تکمیل بازرس اصلی از میان بازرسان علی البطل می‌باشد چه در غیر این صورت انتخاب عضو علی البطل هیأت مدیره یا بازرس علی البطل موضوعیت نمی‌یافتد.

گرچه در ماده ۳۰ قانون بخش تعاونی به برابری تعداد بازرسان علی البطل با تعداد بازرسان اصلی اشاره‌ای نگردیده اما تبصره یک آن که مقرر داشته در صورت فوت یا ممنوعیت قانونی و یا استعفای بازرس یا بازرس اصلی، هیأت مدیره مکلف است ظرف ۱۰ روز

شده و به زندگی آینده امیدوارانه‌تر نگاه کنند و دنبای تعاون را کشتنی نجات خویش تلقی کنند.

بخش تعاون کشور باید با ایجاد کانونهای تعاون تکران جوان فرصت‌های آموزشی، ترویجی، فرهنگی، ورزشی و ... مناسب را با تأکید بر تعاون برای آشنایی جوانان و نوجوانان با زندگی تعاونی فراهم سازد. بدینه است که این امر موجب می‌شود نسل جوان بینش و نگرش مشتمل برای پیوستن به زندگی تعاونی و مشارکت جستن در شرکت‌های تعاونی به دست آورد.

تمامی توسعه گران و صاحبینظران

معتقدند جوانان و نوجوانان، منابع انسانی اصیل و پویایی هستند که می‌توانند موتور محرکه مؤثر برای نیل به توسعه باشند. در واقع رهبران هر جامعه می‌توانند به جوانان و نوجوانان امید فراوان بسته و آنان را آماده سازاند تا در آینده سکان کشتنی توسعه را به آنان سپارند. جوانان و نوجوانان جامعه اعم از دختر و پسر می‌توانند در کانونهای تعاون تکران جوان علاوه بر آموزش‌های رسمی در مدارس، از آموزش‌های غیر رسمی تعاون برخوردار

- 3: Sparda_Banken
 4: Post_Spar_ und Darlehnsvereine
 5: Beamten banken
 6: Bundesverbund der Deutschen Volksbanken und Raiffeisen banken e.v.(BVR)
 7: Deutscher Raiffeisenver band e.v. (DRV)
 8: Zentralverband Gewerblicher Nerband gruppen e.v (ZGV).
 9: Deutscher Genossenschafts _ und Raiffeisenver band e.v. (DGRV)
 10: Freier Ausschuss der deutschen Genossenchafts Verbande.
 11: Deutsche Girozentrale _ Deutsch Kommunal bank.
 12: Union Investment _ Gesellscgafft mbh ,Frakkturt

ساختمان و رستوران/هتلها از اهمیت خاصی برخوردار است.

تأمین اعتبار نظام تعاونی

«دی. جی. بانک دریچ گنوزن شفقرزبانک»، مؤسسه اعتباری اصلی در کل سازمان تعاونی است. این بانک از اختیار دادن وام به نظام تعاونی آلمان برخوردار می باشد. و به عنوان یک بانک تجاری با عملیات جهانی و حق گشایش اعتبار در مقیاس بین المللی ۷ همه نوع معاملات بانکی را که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم در تحقق این اختیار مؤثر باشد، اجرا می کند.

- 1: Finanzverbund
 2: EDEKA

ماهی کیلکا و سایر ماهیان دریای خزر می باشد. استان گیلان با ۲۲ شرکت تعاونی صیادی و استان مازندران با ۲۸ شرکت تعاونی صیادی به شکل فعل به امر صید از آبهای دریای خزر مشغول هستند.

در استانهای جنوبی، استان بوشهر با ۱۱ شرکت تعاونی، استان خوزستان نیز با همین تعداد شرکت تعاونی صیادی و استان هرمزگان با ۸ شرکت تعاونی صیادی فعل به صید انواع ماهی و میگو از آبهای خلیج فارس و دریای عمان مشغول می باشند.

شرکتهای تعاونی خدمات صیادی

این گونه شرکتهای تعاونی نسبت به ارائه انواع خدمات اعم از ادوات صید و تسهیلات به اعضاء خود (تعاونی های صیادی) اقدام می تمايند. مجموع آنها در کل کشور ۸۰ شرکت تعاونی با اعضایی در حدود ۱۹۸۰۸ نفر و شاغلین حدود ۱۲۹۸۱ نفر می باشند. در بین استانهای مختلف، استان بوشهر با ۲۲ شرکت تعاونی خدماتی، استان هرمزگان با ۱۹ شرکت تعاونی، استان سیستان و بلوچستان با ۱۶ شرکت تعاونی و استان خوزستان با ۱۰ شرکت تعاونی خدماتی به ترتیب با

بیشترین تعداد ممکن نسبت به امر خدمات رسانی به تعاونی های صیادی مباردت می ورزند.

زمینه مستغلات بزرگ است. از طریق شرکت «وی- آر- لیزینگ، آشبرن، بانکهای تعاونی می توانند انواع اجاره دادن دارائی های منقول را به منظور تکمیل اشکال سنتی تأمین مالی، به مشتریان خود ارائه دهد. وی - آن. لیزینگ یکی از رهبران بازار در بخش اجاره دهی آلمان است. دی. جی. دیسکانت بانک، فرانکفورت، به مشتریانش - که خیلی از آنها تعاونی های غیر کشاورزی در بخش تجاری می باشند. به عنوان خدمات مالی خرید و فروشهای پویا (تسویه و شرخری مت مرکز) را رائه می دهد. به دنبال تجدید سازمان فعالیتهای مربوط به مستغلات تجاری در تعاونی فاینانزورپوند، هم اکنون، شرکت دی. جی. (ایمو بیلین منیج من) (شرکت مدیریت اموال غیر مستقول با مسئولیت محدود)، فرانکفورت، مرکز صلاحیت دار در این حوزه کاری است. «دی. جی. کاپیتال منیج من» (شرکت مدیریت سرمایه با مسئولیت محدود)، فرانکفورت، خدماتی همچون مشاوره و مدیریت دارایی عرضه می دارد.

وضعیت بازار

- موقوفیت سازماندهی غیر مت مرکز تعاونی فاینانز وریوند، در بهبود وضعیت در بازار انعکاس می یابد. در پایان سال ۱۹۵۰، سهم بازار بانکهای تعاونی از کل بانکداری، در مجموع ۱۲ درصد بود. امروز این سهم ۲۰ درصد است. توانایی های ویژه بانکهای تعاونی در سپرده گذاریها

- جایی که سهم ای از بازار به ۲۰ درصد می رسد و حق العمل کاریها برای قراردادهای وام مسکن، بیمه و مستغلات است. در موضوع اعتبار، توانایی های نظام تعاونی شامل بخش مشترک خصوصی و وام ساخت مسکن می باشد. در میان مشتریهای شرکتی، بخش های کشاورزی، جنگل داری، بازرگانی/پیشهوری، غذایی،

استانهای فوق عبارتند از:

استانهای شمالی: شامل گلستان و مازندران بوده که عمدتاً صید آنها شامل

1: Central giro ikstitution

2: Deutsche Girozentrale